

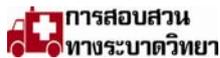

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 41 ฉบับที่ 43 : 5 พฤศจิกายน 2553

Volume 41 Number 43: November 5, 2010

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

การสอบสวน
ทางระบาดวิทยา

การสอบสวนและการจัดการการระบาดของอหิวตโรคจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ. 2552

Cholera Outbreak Investigation and Management in Pattani Province, Thailand, 2009

✉ alishak_sakirin@hotmail

ชาگیرิน อัลอิสฮักก์ และคณะ

โครงการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงระบาดวิทยา สำนักโรคระบาดวิทยา

บทนำ

การระบาดของอหิวตโรคในกลุ่มชาวประมงต่างด้าวเป็นเรื่องที่ให้ความสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากมีความยากในการสอบสวนและควบคุมโรคทั้งในแง่ของการสื่อสารจากการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน การปรับปรุงสุขาภิบาลซึ่งประชาชนกลุ่มนี้มักอยู่อย่างแออัดและมีการขับถ่ายของเสียลงทะเลโดยตรง รวมทั้งมีความสำคัญต่อระบบห่วงโซ่อาหารเพราะอาจมีการปนเปื้อนเชื้ออหิวตโรคในอาหารทะเลซึ่งถูกส่งไปขายต่อในพื้นที่อื่น ๆ และทำให้มีการระบาดในกลุ่มประชากรคนไทยในเวลาต่อมา มาตรการในการป้องกันควบคุมอหิวตโรคต้องอาศัยความร่วมมือจากหลาย ๆ ภาคส่วนและต้องดำเนินการให้ทันเวลาเพื่อที่จะทำให้สถานการณ์การระบาดไม่แพร่กระจายเป็นวงกว้างมากขึ้นจนควบคุมไม่ได้

เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2552 สำนักโรคระบาดวิทยา ได้รับรายงานจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา ว่า พบผู้ป่วยอหิวตโรคในชาวประมงต่างด้าวชาวกัมพูชาและลาว จำนวน 2 ราย จากเรือประมงคนละลำซึ่งไม่เกี่ยวข้องกัน ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองปัตตานี ได้ลงพื้นที่สอบสวนในเรือประมงที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยทั้งสองราย จำนวน 6 ลำ พบผู้ป่วยอหิวตโรคเพิ่มอีก 4 ราย และผู้ที่เป็นพาหะอีก 16 ราย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา

ร่วมกับ สำนักโรคระบาดวิทยา ดำเนินการสอบสวนโรคโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้ป่วย ค้นหาสาเหตุของการระบาดและร่วมวางแผนมาตรการป้องกันควบคุมโรค ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน - 25 ธันวาคม 2552

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาโรคระบาดวิทยาเชิงพรรณนา โดยรวบรวมข้อมูลของผู้ป่วยอหิวตโรคจากเวชระเบียนผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลปัตตานี รวบรวมข้อมูลการตรวจเพาะเชื้ออหิวตโรคในอุจจาระที่บันทึกจากห้องปฏิบัติการ โรงพยาบาลปัตตานี ตั้งแต่เดือนมกราคม 2551 - ธันวาคม 2552 และการสัมภาษณ์ผู้ป่วยที่วินิจฉัยอหิวตโรคและญาติผู้ป่วยด้วยแบบสอบถามอหิวตโรคในผู้ป่วยรายแรก ๆ ของการระบาด และผู้ป่วยรายแรกของแต่ละอำเภอ ร่วมกับเก็บอุจจาระด้วยไม้พันสำลี (Rectal swab) เพื่อส่งตรวจเพาะเชื้ออหิวตโรค ที่โรงพยาบาลปัตตานี โดยให้คำนิยาม ดังนี้

- ผู้ป่วยอหิวตโรค (Case) หมายถึง ผู้ป่วยที่มีอาการถ่ายเหลว หรือถ่ายเป็นน้ำอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ที่มีผลเพาะเชื้อจากอุจจาระพบ *Vibrio cholerae* ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2552

- ผู้เป็นพาหะ (Carrier) หมายถึง ผู้ที่ไม่มีอาการถ่ายเหลว แต่มีผลเพาะเชื้อจากอุจจาระพบ *Vibrio cholerae* ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2552

- ผู้สัมผัสโรค (Contact) หมายถึง ผู้ที่อยู่ในบ้านเดียวกัน

สารบัญ

◆ การสอบสวนและการจัดการการระบาดของอหิวตโรคจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ. 2552	681
◆ สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 43 ระหว่างวันที่ 24 - 30 ตุลาคม 2553	689
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ที่ 43 ระหว่างวันที่ 24 - 30 ตุลาคม 2553	691

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองาน ศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร กุณาผล
นายแพทย์วิรัช ฉายนัยโยธิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ภาสกร อัครเสวี

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์

กองบรรณาธิการ

บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์ สิริลักษณ์ รังมีวงศ์ พงษ์ศิริ วัฒนาสุรภิตต์
กรรณิการ์ หมอนพั่งเทียม อรพรรณ สุภาพ

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยามภูจินันท์ น.สพ. ชีรศักดิ์ ชักนำ
สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์ กนกทิพย์ ทิพย์รัตน์ ประเวศน์ เข้มชื่น

ฝ่ายจัดส่ง : พูนทรัพย์ เปี่ยมณี เชิดชัย ดาราแจ้ง

ฝ่ายศิลป์ : ประมวล ทุมพษ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์

ผู้เขียนบทความวิจัย

ชาติกรีน อธิสัทย์¹ ณรงค์ เห็นประเสริฐแท้¹ อรรถเกียรติ กาญจนพิบูลย์วงศ์¹
บรรจง อาจคำ¹ อติสรณ์ วรรณะศักดิ์¹ พิสิษฐวุฒิ อยุธยา¹
หัตยา กาญจนสมบัติ² พรรณราย สมิตสุวรรณ² สุธีพร แสงรัตน์³
ลัดดาวัลย์ สุขุม⁴ สุกรารักษ์ พันธุ์เกราะ⁴ นลินี ช่วยดำรง⁴
นันทพร กลิ่นจันทร์⁴ สวรรยา จันทูตานนท์⁴ เออมร ชัยมงคล⁴
ปณิธิ ธรรมวิริยะ² สุทธิพร จิระพงษ์² ภาวิณี คิวเงิน²
โสภณ เอี่ยมศิริถาวร² พจมาน ศิริอารยาภรณ์²

¹โครงการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แผนก
ระบาดวิทยา สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

²สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

³สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี

⁴สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา

หรือใกล้ชิดกับผู้ป่วย ในช่วง 5 วันก่อนวันเริ่มป่วยของผู้ป่วย

2. เชิงรุกโดยการค้นหาผู้ป่วยด้วยการตรวจคัดกรอง ณ จุด สะพานปลาและท่าเทียบเรือ น้ำลึกพร้อมทั้งส่งตรวจอุจจาระเพื่อ เพาะเชื้อทางห้องปฏิบัติการ และค้นหาผู้ป่วยในชุมชนแรงงานต่าง- ชาวที่มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพประมง ในรายที่มีอาการถ่ายอุจจาระ- เหลวก็จะเก็บอุจจาระด้วยไม้ปั่นสำลีส่งตรวจเพาะเชื้อต่อไป

3. การศึกษาสภาพแวดล้อมและสุขภาพิบาลในพื้นที่ของ สะพานปลา ท่าเทียบเรือ แพจอดเรือในแม่น้ำปัตตานี โรงงานน้ำแข็ง ตลาดสด และระบบน้ำประปาเทศบาลเมืองปัตตานี

4. การศึกษาทางห้องปฏิบัติการ ได้มีการศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ในการตรวจเพาะเชื้ออหิวาตกโรค ศึกษาผลการตรวจเพาะเชื้อ อหิวาตกโรคที่ตรวจในคน ส่งตรวจตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ อาหาร อุปกรณ์ที่ใช้ในครัว เพื่อเพาะหาเชื้ออหิวาตกโรคจาก แหล่งต่าง ๆ ส่งตรวจที่โรงพยาบาลปัตตานี ศูนย์วิทยาศาสตร์- การแพทย์เขต 12 สงขลา และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา

จากข้อมูลผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ โรงพยาบาลปัตตานี พบว่า ก่อนหน้าการระบาดครั้งนี้มีผู้ป่วยอหิวาตกโรคในจังหวัด ปัตตานี 1 ราย ในเดือนเมษายน 2551 โดยเป็นเชื้อ *V. cholerae* O1 El Tor Ogawa

ผู้ป่วยรายแรกที่ได้รับรายงานในการระบาดครั้งนี้เป็นชาย อายุ 20 ปี ชาวกัมพูชา และรายต่อมาเป็นชายอายุ 15 ปี ชาวลาว ทั้ง สองรายประกอบอาชีพประมงและเริ่มมีอาการถ่ายอุจจาระเป็นน้ำ มากกว่า 10 ครั้งต่อวัน ตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม 2552 ซึ่งขณะนั้น ทั้ง สองกำลังทำงานอยู่บนเรือประมงคนละลำกลางทะเลอ่าวไทย โดย เรือประมงทั้งสองลำออกจากฝั่งไปเพียง 2 และ 3 วัน ตามลำดับ ผู้ป่วยทั้งสองถูกลำเลียงกลับขึ้นฝั่งโดยการฝากมากับเรือเฝ้าลำเล็ก เจ้าของเดียวกันกับเรือประมงใหญ่ซึ่งบนเรือเฝ้ามีผู้ดูแลเรือเพียง 2 คนต่อลำและส่งต่อจากเรือเฝ้าไปยังเรือประมงใหญ่อีกลำเจ้าของ เดียวกันที่กำลังจะเข้าฝั่ง โดยผู้ป่วยชาวกัมพูชาและชาวลาวเข้ารับ การรักษาตัวเป็นผู้ป่วยใน โดยอยู่ในภาวะช็อก ที่โรงพยาบาลปัตตานี เมื่อวันที่ 23 และ 25 ตุลาคม 2552 ตามลำดับ หลังจากทราบผลการ ตรวจยืนยันว่า ทั้งสองรายติดเชื้ออหิวาตกโรค เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2552 ทางทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วอำเภอเมืองปัตตานี ได้ลง พื้นที่สอบสวนและค้นหาผู้สัมผัสของผู้ป่วยทั้งสองราย ณ แพจอด เรือสองแห่งระหว่างวันที่ 25-31 ตุลาคม 2552 พบเรือที่มีความ เชื่อมโยงกับผู้ป่วยทั้งสองราย 6 ลำ ลูกเรือและใต้เรือ 102 คน ได้เก็บ Rectal swab ตรวจหาเชื้ออหิวาตกโรค พบผู้ป่วยอหิวาตกโรคเพิ่ม- เดิมอีก 4 ราย และพาหะของอหิวาตกโรคอีก 16 ราย

ตั้งแต่ช่วงวันที่ 20 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2552 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานีได้รับรายงานผู้ที่ติดเชื้ออหิวาตกโรคทั้งหมด 245 ราย ผู้ติดเชื้อทั้งหมดให้ผลบวกต่อเชื้อ *Vibrio cholerae* O1 El Tor Ogawa เป็นผู้ป่วยมีอาการทั้งหมด 155 ราย เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 114 ราย (ผู้ป่วยนอก 31 ราย ผู้ป่วยใน 83 ราย ในจำนวนนี้มีผู้เสียชีวิต 1 ราย) และเป็นผู้ป่วยจากการค้นหาในชุมชนจำนวน 41 ราย นอกจากนี้เป็นผู้ติดเชื้อไม่มีอาการ 90 ราย ผู้ป่วยทั้ง 155 ราย กระจายอยู่ในพื้นที่ 9 อำเภอ จากจำนวนทั้งหมด 12 อำเภอของจังหวัดปัตตานี (ตารางที่ 1) ดังนี้ อำเภอเมือง 94 ราย (เฉพาะคนไทย 35 ราย อัตราป่วย 29.11 ต่อประชากรแสนคน ส่วนในต่างด้าวไม่สามารถคำนวณอัตราป่วยเนื่องจากไม่มีข้อมูลประชากรที่แน่นอน) อำเภอโคกโพธิ์ 32 ราย (49.95 ต่อประชากรแสนคน) อำเภอยะหริ่ง 13 ราย (16.39 ต่อประชากรแสนคน) อำเภอหนองจิก 6 ราย (เฉพาะคนไทย 5 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 7.23 ต่อประชากรแสนคน) อำเภอมายอ 3 ราย (5.60 ต่อประชากรแสนคน) อำเภอสายบุรี 3 ราย (4.75 ต่อประชากรแสนคน) อำเภอปะนาเระ 2 ราย (4.64 ต่อประชากรแสนคน) อำเภอกะพ้อ 1 ราย (6.21 ต่อประชากรแสนคน) อำเภอยะรัง 1 ราย (1.20 ต่อประชากรแสนคน) (รูปที่ 1 และรูปที่ 2) ผู้ป่วยทั้งหมด พบว่า เป็นชาวไทย 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.29 ชาวต่างด้าว 60 ราย (ร้อยละ 38.71) มีค่ามัธยฐานของอายุ 24 ปี (พิสัย 1 เดือน - 97 ปี) ผู้ป่วยประกอบอาชีพชาวประมง 57 ราย (ร้อยละ 36.77) เด็กก่อนวัยเรียน 24 ราย (ร้อยละ 15.48) ลูกจ้างและรับจ้างทั่วไป 17 ราย (ร้อยละ 10.97) โดยที่ในช่วง 4 สัปดาห์แรกของการระบาดมีสัดส่วนของผู้ป่วยชาวประมงมากที่สุด (ร้อยละ 61) และเมื่อพ้นจากช่วง 4 สัปดาห์แรกจนถึงสัปดาห์ที่ 11 ของการระบาดสัดส่วนของผู้ป่วยชาวประมงลดลง (ร้อยละ 19) แต่สัดส่วนของผู้ป่วยเด็กเพิ่มมากขึ้น ทั้งกลุ่มเด็กก่อนวัยเรียน (จากร้อยละ 12 เป็น 18 และกลุ่มเด็กนักเรียนจากร้อยละ 0 เป็น 17) (รูปที่ 3)

สำหรับผู้ป่วยอหิวาตกโรคในช่วงแรกของการระบาด (วันที่ 20 ตุลาคม-14 พฤศจิกายน 2552) ที่อาศัยอยู่ในอำเภออื่น ๆ ที่ไม่ใช่ อำเภอเมืองมีด้วยกันทั้งหมด 12 ราย จาก 4 อำเภอ คือ ยะหริ่ง 5 ราย โคกโพธิ์ 4 ราย สายบุรี 2 ราย และยะรัง 1 ราย และเกือบครึ่งของผู้ป่วย (5 ราย) เป็นเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า 2 ปี ซึ่งผู้ป่วยทั้งหมดมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการซื้ออาหารทะเลมารับประทานภายในบ้าน หรือประวัติอาหารที่อาจมีการปนเปื้อนทางอ้อมจากอาหารทะเลโดยอาหารทะเลซื้อจากตลาดสดหรือจากรถเร่ขายตามหมู่บ้าน

ผลการเฝ้าระวังผู้ป่วยอหิวาตกโรคเชิงรุกที่สะพานปลาและท่าเทียบเรือน้ำลึก

การสำรวจและเฝ้าระวังผู้ป่วยชาวประมงต่างด้าว ณ จุดสะพานปลาและท่าเทียบเรือน้ำลึกในระหว่างวันที่ 23 พฤศจิกายน -

14 ธันวาคม 2552 พบว่า มีเรือประมงทั้งสิ้น 265 ลำ ที่หมุนเวียนมาใช้บริการที่จุดสะพานปลาและท่าเทียบเรือน้ำลึก คัดกรองจากชาวประมงต่างด้าว 5,179 คน พบผู้ป่วยอุจจาระร่วง 48 ราย (ร้อยละ 1) ซึ่งในจำนวนผู้ป่วยอุจจาระร่วงที่พบนั้นส่วนใหญ่พบในช่วงวันแรก ๆ ของการเฝ้าระวัง คือ ในช่วงวันที่ 23 พฤศจิกายน-4 ธันวาคม 2552 หลังจากนั้นก็จะพบจำนวนผู้ป่วยอุจจาระร่วงลดลง (รูปที่ 4)

ผลการศึกษาลี้ดแลด้อม

จากการสำรวจแพจืดเรือประมงตลอดแม่น้ำปัตตานีพบแพจืดเรือประมงทั้งสิ้น 61 แพ และมี 2 ท่าเทียบเรือประมง คือ สะพานปลาและท่าเทียบเรือน้ำลึก มีเรือประมงที่หมุนเวียนในแม่น้ำปัตตานีประมาณ 1,200 - 1,500 ลำ ชาวประมงต่างด้าวชาวกัมพูชาประมาณ 3,500 คน (มากกว่าร้อยละ 60) ชาวพม่า 1,500 คน (ประมาณร้อยละ 30) และชาวลาวประมาณ 200 คน (ประมาณร้อยละ 4) เรือประมงส่วนใหญ่ออกหาสัตว์น้ำในทะเลลึกและใช้เวลาในการ ออกจับสัตว์น้ำในทะเลครั้งละประมาณ 5 - 7 วัน สำหรับเรือขนาดกลาง (ลูกเรือประมาณ 15-30 คน) และ 20-60 วัน สำหรับเรือประมงขนาดใหญ่ (ลูกเรือประมาณ 40 - 50 คน) ซึ่งหลังจากจับสัตว์น้ำเต็ม ห้างเย็นในเรือแล้วก็จะกลับมาขึ้นสัตว์น้ำที่สะพานปลาหรือท่าเทียบ เรือน้ำลึกเพื่อขายต่อให้กับพ่อค้าคนกลางต่อไป ในขั้นตอนการลง สัตว์น้ำนั้นเรือประมงทุกลำจะสูบน้ำจากแม่น้ำปัตตานีขึ้นมาเพื่อชำระล้างสัตว์น้ำและเรือประมง หลังจากลงสัตว์น้ำเสร็จสิ้นเรือประมงขนาดกลางส่วนใหญ่จะใช้เวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมงในการเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะออกไปทะเลอีกครั้งโดยจะไปจอดที่แพจืดประจำของเจ้าของเรือลำนั้น ๆ เพื่อจัดหาเสบียง เติมน้ำใช้และน้ำดื่มบนเรือ และเติมน้ำแข็งเป็นลำดับสุดท้ายก่อนออกทะเล ส่วนเรือประมงขนาดใหญ่จะจอดที่ท่าเทียบเรือน้ำลึกประมาณ 1 - 4 สัปดาห์ก่อนออกไปสู่ทะเลอีกครั้ง

ชาวประมงต่างด้าวส่วนใหญ่มีสุขอนามัยที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ชาวประมงต่างด้าวไม่ชอบที่จะไปขับถ่ายในส้วมบนฝั่ง เพราะความเคยชินและไม่สะดวก ส่วนใหญ่จะขับถ่ายอุจจาระที่ท้ายเรือประมงลงสู่อำเภอปัตตานีโดยตรงทั้งที่จุดท่าเทียบเรือและจุดแพจืด และเกือบจะทั้งหมดจะไม่ล้างมือหลังจากขับถ่าย ร่วมกับชอบรับประทานอาหารทะเลดิบ ๆ โดยเฉพาะปลาที่จับมาได้จะมาทำอาหารรับประทานร่วมกันเกือบทุกคนบนเรือ

ตลอดแม่น้ำปัตตานีจะมีโรงงานน้ำแข็ง สำหรับจำหน่ายน้ำแข็งให้กับเรือประมงทั้งหมด 10 โรง โดยทุกโรงงานน้ำแข็งได้ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน โรงงานน้ำแข็งจากสาธารณสุขจังหวัดปัตตานีสมาเสมอทุก 3 เดือน

ตลาดสดตอนเช้าขนาดใหญ่ในอำเภอเมืองปัตตานีซึ่งมีอยู่ 2 แห่ง จะใช้น้ำยาชีวภาพซึ่ง ไม่มีฤทธิ์ในการฆ่าเชื้ออหิวาตกโรค

เกือบทั้งหมดได้มาจากสะพานปลาปัตตานี และจะมีพ่อค้าแม่ค้ารถเร่มาซื้ออาหารทะเลจากตลาดสด 2 แห่งนี้เพื่อไปขายต่อในต่างอำเภอ

ก่อนหน้าและช่วงเริ่มต้นของการระบาดอหิวาตกโรคยังไม่มี การเติมคลอรีนในระบบน้ำประปาในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ส่วนระบบน้ำใช้ส่วนใหญ่ในอำเภออื่น ๆ จะเป็นน้ำใช้ที่ได้จากการชุบ่อน้ำตื้นหรือขุดเจาะต่อน้ำสูงขึ้นมาโดยมีความลึกไม่เกิน 30 เมตร ซึ่งเป็นระบบน้ำที่ไม่มีคลอรีน สำนักงานเทศบาลเมืองปัตตานีได้มีการเติมคลอรีนในระบบน้ำประปาของเทศบาล ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2552 และได้มีการตรวจวัดระดับคลอรีนตกค้างปลายท่อ ณ บ้านพักของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดปัตตานี 2 จุด ทุกวัน ผลที่ได้ คือ ระดับคลอรีนตกค้างปลายท่อเกินกว่า 0.5 ppm

ผลการศึกษาทางห้องปฏิบัติการ

จากการศึกษาความไวของเชื้ออหิวาตกโรคต่อยาปฏิชีวนะที่ตรวจพบจากผู้ป่วยในช่วงวันที่ 20 ตุลาคม-14 พฤศจิกายน 2552 (83 ราย) เทียบกับในช่วงวันที่ 15 พฤศจิกายน - 31 ธันวาคม 2552 (90 ราย) ที่ตรวจที่ห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลปัตตานี (รูปที่ 5) พบว่า ยา Norfloxacin ซึ่งเป็นยาหลักในการรักษาผู้ป่วยในการระบาดครั้งนี้มีความไวสูงต่อเชื้ออหิวาตกโรค (*V. cholerae* O1 El Tor Ogawa) ตลอดช่วงเวลาของการระบาด คือ อยู่ที่ระดับความไวร้อยละ 100 และ 99 ตามลำดับ รองลงมา คือ Chloramphenicol ส่วนความไวของยาอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะต่ำกว่าร้อยละ 50

ผู้ศึกษาสังเกตเห็นความผิดปกติของผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ตรวจจากโรงพยาบาลปัตตานีในช่วงวันที่ 17-23 พฤศจิกายน 2552 ซึ่งได้ส่งตัวอย่างอาหารและน้ำ 8 ตัวอย่าง ซึ่งทุกตัวอย่างให้ผลบวกต่อเชื้อ *V. cholerae* O1 El Tor Ogawa ซึ่งมีอย่างน้อย 3 ตัวอย่างที่ส่งตรวจนั้นไม่น่าจะให้ผลบวกต่อเชื้ออหิวาตกโรคได้ คือ ตัวอย่างที่เก็บจากน้ำที่ใช้ทำน้ำแข็งจากโรงงานน้ำแข็งซึ่งได้วัดค่าคลอรีนตกค้างเกิน 0.2 ppm น้ำดื่มจากขวดน้ำที่ผลิตจากโรงงานและตัวอย่างน้ำที่เก็บโดยตรงจากก๊อกน้ำประปา ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ส่งตรวจตัวอย่างน้ำจากแม่น้ำและน้ำดื่มจากบ้านผู้ป่วย 3 ตัวอย่าง อาหารจากตลาดสดและสะพานปลา 2 ตัวอย่าง รวมแล้ว 5 ตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 ชุด แยกส่งตรวจเพื่อหาเชื้ออหิวาตกโรคที่โรงพยาบาลปัตตานีและศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขต 12 สงขลา ผลที่ได้ คือ ตัวอย่างที่ส่งตรวจที่โรงพยาบาลปัตตานีทุกตัวอย่างให้ผลบวกต่อเชื้อ *V. cholerae* O1 El Tor Ogawa ส่วนตัวอย่างที่ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขต 12 สงขลา ตรวจไม่พบเชื้อทุกตัวอย่าง

ในช่วงเดือน ตุลาคม-ธันวาคม 2552 มีนักศึกษาฝึกงานด้านเทคนิคการแพทย์มาฝึกงานที่ห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยา โรงพยาบาลปัตตานี จำนวน 4-5 ราย หมุนเวียนทุก 1 เดือน ประกอบกับห้อง-

ปฏิบัติการด้านชีววิทยามีเจ้าหน้าที่ประจำเพียง 2 รายเท่านั้นในการตรวจตัวอย่างส่งตรวจทั้งที่ส่งจากผู้ป่วยในโรงพยาบาลปัตตานีและโรงพยาบาลอำเภออื่น ๆ ในช่วงการระบาดเดือนตุลาคมต่อเนื่องไปยังเดือนพฤศจิกายน นักศึกษาฝึกงานได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในขั้นตอนการเตรียมตัวอย่างส่งตรวจ แต่ภายหลังจากที่พบปัญหาจึงยกเลิกการทำงานในส่วนของการตรวจเพาะเชื้ออหิวาตกโรคโดยนักศึกษาฝึกงาน

หากศึกษาผลการตรวจเพาะเชื้อจากสิ่งแวดล้อมโดยตัดสิ่งส่งตรวจในช่วงเวลาที่เกิดปัญหาการปนเปื้อนในห้องปฏิบัติการพบว่า มีการส่งตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อมและอาหารทั้งสิ้น 246 ตัวอย่างให้ผลบวกต่อเชื้อ *V. cholerae* O1 El Tor Ogawa ในอาหาร 18 ตัวอย่าง (ร้อยละ 56) อาหารทะเล 14 ตัวอย่าง (ร้อยละ 40) น้ำใช้ 13 ตัวอย่าง (ร้อยละ 10.48) และเพาะเชื้อไม่พบเชื้ออหิวาตกโรคในน้ำดื่ม และภาชนะในครัวเรือน

มาตรการป้องกันควบคุมโรค

ได้ดำเนินการจัดตั้งวอร์รูมเพื่อติดตามสถานการณ์และสั่งการในระดับจังหวัดโดยมีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดปัตตานีเป็นประธานดำเนินการทุกวัน และมีการจัดตั้งวอร์รูมในบางอำเภอที่มีผู้ป่วยอหิวาตกโรคอย่างต่อเนื่อง ในการทำงานของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วได้มีการเสริมกำลังจากอำเภออื่น ๆ เพื่อร่วมปฏิบัติหน้าที่ในอำเภอเมืองเนื่องจากการระบาดส่วนใหญ่เกิดในอำเภอเมืองและมีผู้ป่วยเป็นจำนวนมาก

มีการจัดการเติมคลอรีนในระบบน้ำประปาเทศบาลเมืองปัตตานี ในส่วนของบ้านผู้ป่วยที่ใช้น้ำบ่อเพื่อการอุปโภคบริโภคก็ได้มีการเติมคลอรีนลงในบ่อด้วยเจ้าหน้าที่อนามัยในพื้นที่เป็นประจำทุกวันอย่างน้อย 2 สัปดาห์ ในส่วนของสะพานปลาได้มีการปรับปรุงระบบน้ำที่เติมคลอรีนเพื่อใช้ในการชำระล้างอาหารทะเลเป็นน้ำสุดท้ายก่อนขนส่งไปยังแหล่งอื่นแต่ยังไม่มีการใช้งานเนื่องจากปัญหาค่าใช้จ่ายที่ยังคงสูงไม่ได้กับทางเจ้าของเรือประมงในส่วนของการใช้น้ำใช้บนเรือประมงซึ่งได้รับมาจากโรงงานน้ำแข็งมีการเติมคลอรีนให้อยู่ในระดับเกินกว่า 0.5 ppm จากโรงงานแล้วและมีการแจกคลอรีนเพิ่มเติมให้กับเรือประมงทุกลำ ณ จุดเติมน้ำที่โรงงานน้ำแข็งและ จุดคัดกรองผู้ป่วยที่สะพานปลา เพื่อใช้เติมในน้ำใช้ทุกวัน ขณะที่เรือออกหาสัตว์น้ำในทะเล

การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ การป้องกันของอหิวาตกโรคแก่ประชาชนทั่วไปให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดปัตตานีให้มากที่สุด โดยประชาสัมพันธ์ผ่านทางสถานีวิทยุคลื่นหลักและคลื่นวิทยุชุมชน หอกระจายเสียงหมู่บ้าน รถประชาสัมพันธ์ ไซปลิ่วประชาสัมพันธ์ และเพิ่มเติมพิเศษสำหรับชาวต่างด้าว คือ ทำโปสเตอร์ขนาดใหญ่

ใบปลิวประชาสัมพันธ์ และแผ่นเสียงประชาสัมพันธ์เป็นภาษาพม่า และภาษากัมพูชา ใช้ในพื้นที่ท่าเทียบเรือประมงและชุมชนที่ชาวต่าง ชาติอาศัย

การจัดการเรื่องสุขภาพตลาดสดมีการล้างตลาดสดด้วยน้ำ ที่เติมคลอรีนทุกสัปดาห์ซึ่งเดิมไม่ได้ใช้

หลังจากดำเนินมาตรการป้องกันควบคุมการระบาดอย่าง เข้มข้นจนกระทั่งจำนวนผู้ป่วยลดลงในช่วงต้นเดือนธันวาคม 2552 การดำเนินมาตรการป้องกันควบคุมในส่วนของการเฝ้าระวังผู้ป่วยที่ เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลยังทำได้อย่างต่อเนื่อง แต่การป้องกัน ควบคุมในส่วนของสิ่งแวดล้อม การประชาสัมพันธ์และการให้สุข- สึกษาลดน้อยลง เช่น มีการล้างตลาดน้อยลง การประชาสัมพันธ์ ลดลง การติดตามตรวจคลอรีนตกค้างปลายท่อทำได้ไม่ต่อเนื่อง และ การเข้าพื้นที่สอบสวนโรคทำได้ยากในบางพื้นที่เนื่องจาก สถานการณ์ความไม่สงบของจังหวัดชายแดนภาคใต้ หลังจากไม่มี รายงานผู้ป่วยอยู่ 11 วัน เริ่มมีผู้ป่วยกลับขึ้นมามี โดยที่ในครั้งนี้นับ ผู้ป่วยพร้อม ๆ กันในหลายอำเภอ แต่ไม่ค่อยพบในอำเภอเมือง และมีการระบาดอย่างต่อเนื่องไปจนถึงปี พ.ศ. 2553 (รูปที่ 1)

อภิปรายผล

อหิวาตกโรค (Cholera) เป็นโรคติดต่อที่มีสาเหตุมาจากเชื้อ แบคทีเรีย เข้าสู่ร่างกายโดยการรับประทาน ระยะฟักตัวตั้งแต่ 2-3 ชั่วโมง ถึง 5 วัน ประมาณร้อยละ 90 ของผู้ป่วยจะมีอาการอุจจาระร่วง เล็กน้อยส่วนในรายที่มีอาการรุนแรง จะถ่ายเป็นน้ำปริมาณมาก อุจจาระเป็นสีน้ำข้าวขาว ถ้าไม่ได้รับการรักษาอย่างทันท่วงทีอาจทำ ให้เสียชีวิตได้ รังโรคที่สำคัญ คือ เชื้อสามารถมีชีวิตได้ในลำไส้ของ มนุษย์และในแหล่งน้ำธรรมชาติโดยอาศัยในแพลงตอนและสัตว์น้ำ

การระบาดครั้งนี้เริ่มต้นในหมู่เรือประมงต่างด้าวที่มีชีวิต ส่วนใหญ่อยู่ในเรือประมงและบริเวณแม่น้ำปัตตานีก่อนที่จะ แพร่กระจายไปสู่ชุมชนชาวไทยในอำเภอเมืองและอำเภออื่น ๆ ต่อไป โดยแหล่งโรคที่สำคัญในช่วงเริ่มต้นการระบาดน่าจะมี ความสัมพันธ์กับบริเวณปากแม่น้ำปัตตานีที่ติดต่อกับทะเลอ่าวไทย ซึ่งเรือประมงส่วนใหญ่จอดเทียบท่าบริเวณนั้น

การระบาดของอหิวาตกโรคในกลุ่มชาวประมงต่างด้าวซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นชาวกัมพูชา รองลงมา คือ ชาวพม่าและชาวลาว มีการ กระจายของโรคอย่างรวดเร็วในระยะเวลาไม่กี่สัปดาห์ภายในกลุ่ม ชาวประมงต่างด้าวด้วยกันเนื่องจากชาวประมงต่างด้าวมีสุขอนามัยที่ ไม่ดีทั้งในเรื่องการขับถ่ายลงทะเลและการนิยมรับประทานอาหาร ทะเลแบบดิบ ๆ อีกทั้งการป้องกันควบคุมโรคในกลุ่มชาวประมงต่าง ด้าวเป็นไปด้วยความยากลำบากเนื่องจากติดตามตัวได้ยาก และ ติดต่อสื่อสารด้วยภาษาไทยไม่ได้ และเมื่อเจ็บป่วยก็ไม่เข้ารับการ รักษาในสถานบริการของรัฐทำให้ระบบเฝ้าระวังไม่สามารถรับรู้

สถานการณ์โรคได้ทันเวลา

การที่ชาวประมงต่างด้าวส่วนใหญ่ขับถ่ายอุจจาระลงใน แม่น้ำปัตตานีทุกวัน โดยเฉพาะถ้าเป็นผู้ป่วยอหิวาตกโรคด้วยแล้วก็ จะทำให้บริเวณปากแม่น้ำปัตตานีซึ่งเป็นน้ำกร่อยอยู่แล้วมีความเสี่ยง สูงที่จะเป็นแหล่งโรคที่สำคัญ และในกระบวนการในการลงสัตว์น้ำ ที่สะพานปลาซึ่งเรือประมงสูบน้ำจากแม่น้ำปัตตานีขึ้นมาใช้ชำระล้าง สัตว์น้ำรวมถึงชำระล้างเรือด้วยแล้วยังมีความเสี่ยงสูงที่อาหารทะเล จะเป็นปัจจัยในการแพร่กระจายโรคไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ที่ไกลออกไป

เนื่องจากอาหารทะเลจากสะพานปลามีโอกาสปนเปื้อนเชื้อ อหิวาตกโรค หลังจากนั้นอาหารทะเลเหล่านี้ก็จะถูกส่งไปขายต่อยัง พื้นที่อื่น ๆ โดยผ่านทางตลาดสดซึ่งมีพ่อค้าแม่ค้าที่ขับรถเร่ซื้ออาหาร ทะเลจากตลาดสดในอำเภอเมืองไปขายต่อยังอำเภออื่น ๆ ซึ่งเป็นปัจจัย สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการแพร่กระจายโรคในวงกว้าง

ปัญหาการวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล ปัตตานีโดยเฉพาะในตัวอย่างสิ่งแวดล้อมที่ให้ผลบวกในทุกตัวอย่าง ในช่วงวันที่ 18-21 พฤศจิกายน 2552 นั้น น่าจะเกิดจากการปนเปื้อน เชื้ออหิวาตกโรคในกระบวนการเตรียมตัวอย่างโดยปัจจัยสำคัญ คือ การที่นักศึกษาฝึกงานมีส่วนร่วมในการเตรียมตัวอย่างด้วย

ยา Norfloxacin ยังคงเป็นยาที่ใช้ได้ดีในการรักษา อหิวาตกโรคในการระบาดครั้งนี้เนื่องจากมีความไวต่อเชื้อ อหิวาตกโรคที่ทดสอบจากห้องปฏิบัติการสูง แต่จะมีปัญหาใน ส่วนของการรักษาในผู้ป่วยหญิงตั้งครรภ์และเด็กเล็กที่ความไวของยาต่อ เชื้ออหิวาตกโรคของ Ampicillin และ Co-trimoxazole ต่ำมาก และยังไม่มียาอื่น ๆ ทดแทนในการรักษา

หลังจากที่จำนวนผู้ป่วยลดลงจนไม่มีรายงานผู้ป่วยในช่วง วันที่ 6-16 ธันวาคม 2552 แต่กลับมีผู้ป่วยใหม่เพิ่มมากขึ้นในหลาย พื้นที่ของจังหวัดปัตตานีตั้งแต่วันที่ 17 ธันวาคม 2553 เป็นต้นมา ทั้งนี้ถือว่าเป็นข้อดีของระบบเฝ้าระวังที่ทำได้อย่างต่อเนื่อง แต่การ ที่มีการระบาดระลอกใหม่เกิดขึ้นอาจเนื่องมาจากการป้องกันควบคุม ในด้านสิ่งแวดล้อมที่ลดลงในช่วงที่ไม่มีผู้ป่วย โดยเฉพาะการล้าง ตลาดสด และการประชาสัมพันธ์ รวมถึงการสอบสวนโรคในระยะ หลังในบางพื้นที่ที่ไม่ให้ความสำคัญลดน้อยลง ทำให้มีผู้ป่วย อหิวาตกโรคเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและในหลายอำเภอซึ่งเมื่อการ แพร่กระจายของโรคเกิดขึ้นในวงกว้างแล้วทำให้ยากในการป้องกัน ควบคุมอหิวาตกโรค

ข้อจำกัดในการศึกษา

ในส่วนของ การสอบสวนโรคมีข้อจำกัดในด้านภาษาที่ใช้ ติดต่อสื่อสารกับชาวประมงต่างด้าวซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถพูด ภาษาไทยได้และจำนวนล่ามที่ใช้ติดต่อสื่อสารก็มีจำนวนน้อยเพียง 2 คนเท่านั้น

สรุปผลการศึกษา

การระบาดของอหิวาตกโรคในจังหวัดปัตตานีในช่วงระหว่างวันที่ 20 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2552 มีสาเหตุหลักเกิดจากเชื้อ *V. cholerae* O1 El Tor Ogawa ซึ่งแหล่งโรคที่สำคัญมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับอาหารทะเลที่มาจากสะพานปลาและท่าเทียบเรือปัตตานี ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี และแม้จะมีการเฝ้าระวังที่เข้มแข็งร่วมกับการป้องกันควบคุมโรคอย่างเป็นระบบในช่วงที่มีผู้ป่วยจำนวนมากก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้จำนวนผู้ป่วยอหิวาตกโรคสงบลงได้อย่างเด็ดขาด ต้องอาศัยความต่อเนื่องและครอบคลุมของการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคเชิงรุกแม้ในช่วงที่ผู้ป่วยเริ่มลดลงระยะหนึ่ง จนกว่าจะแน่ใจว่าการระบาดสงบ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองปัตตานี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโคกโพธิ์ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอยะหริ่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสายบุรี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอยะรัง สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา สำนักงานอนามัยเขต 8 ยะลา ที่ให้การสนับสนุนแรงกายแรงใจในการทำงานขึ้นนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลปัตตานี ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เขต 12 สงขลา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ที่ให้การสนับสนุนการตรวจทางห้องปฏิบัติการอย่างดียิ่ง

เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรคติดต่อ กรมอนามัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กองระบาดวิทยา. การป้องกันและควบคุมโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง. พิมพ์ครั้งที่ 1. พ.ศ. 2542.
2. กรองแก้ว สุภวัฒน์. *Vibrio cholerae* (classical) และ *Vibrio cholerae* O139 ใน: ไพจิตร วราชาติ, ญัฐวีวรรณ ปูนวัน, บรรณาธิการ. โรคติดต่อที่เป็นปัญหาใหม่ : คู่มือการตรวจทางห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์เนลส์ จำกัด; มกราคม 2541; 97-124.
3. กรองแก้ว สุภวัฒน์ และคณะ. *Vibrio cholerae* รายงานการประชุมปฏิบัติการโรคอุจจาระร่วง ครั้งที่ 12 การควบคุมโรคอุจจาระร่วงปัญหาและแนวทางแก้ไขในทศวรรษหน้า 24 - 26 ตุลาคม 2543 โรงพยาบาลรามารบิดี ISBN 974-297-059-9 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย 2544; 34 - 39.
4. JOINT ICMR-GWB-WHO CHOLERA STUDY GROUP,1 CALCUTTA, INDIA. Cholera carrier study in Calcutta, 1968. Bull. Wld Hlth Org.1970, 43, 379-387.
5. JOINT ICMR-GWB-WHO CHOLERA STUDY GROUP,1 CALCUTTA, INDIA. Serological Studies on Cholera Patients and their Household Contacts in Calcutta in 1968. Bull. Wld Hlth Org.1970: 43; 389-399.

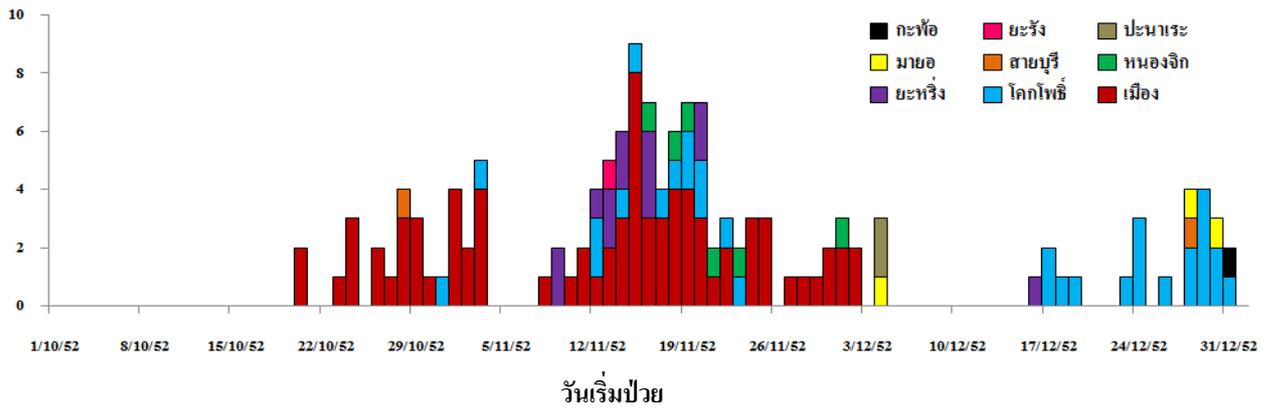
ตารางที่ 1 จำนวนและอัตราป่วยของผู้ป่วยอหิวาตกโรค จังหวัดปัตตานี ตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม-31 ธันวาคม 2552 (จำนวน 155 ราย)

อำเภอ	จำนวนผู้ป่วยชาวไทย	อัตราป่วยต่อแสนประชากร*	จำนวนผู้ป่วยชาวต่างด้าว**
เมือง	35	29.11	59
โคกโพธิ์	32	49.95	0
ยะหริ่ง	13	16.39	0
หนองจิก	5	7.23	1
มายอ	3	5.6	0
สายบุรี	3	4.75	0
ปะนาเระ	2	4.64	0
กะพ้อ	1	6.21	0
ยะรัง	1	1.2	0
จังหวัดปัตตานี	95	14.86	60

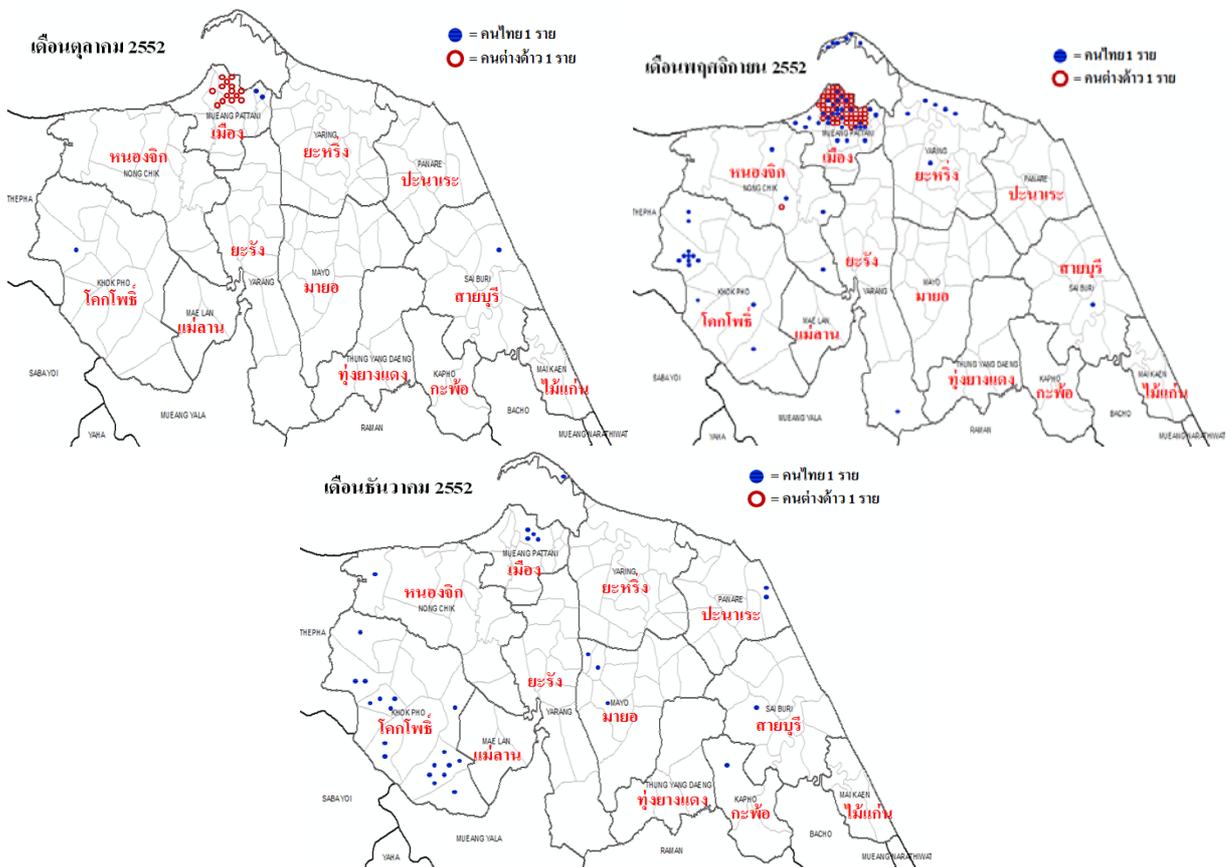
*เฉพาะผู้ป่วยชาวไทย

** ไม่มีข้อมูลจำนวนประชากรของแรงงานต่างด้าว

จำนวน(ราย)

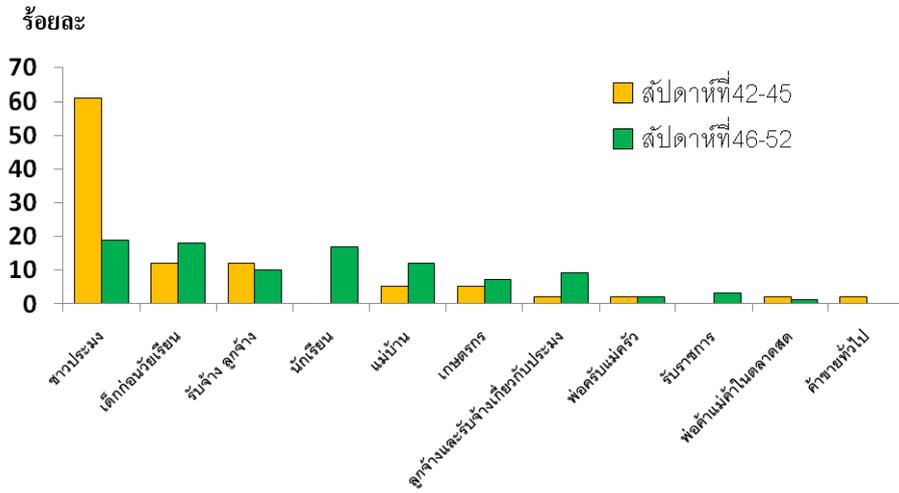

รูปที่ 1 จำนวนผู้ป่วยอหิวาตกโรคตามวันเริ่มป่วย แยกเป็นรายอำเภอในจังหวัดปัตตานี ตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2552 (จำนวน 155 ราย)

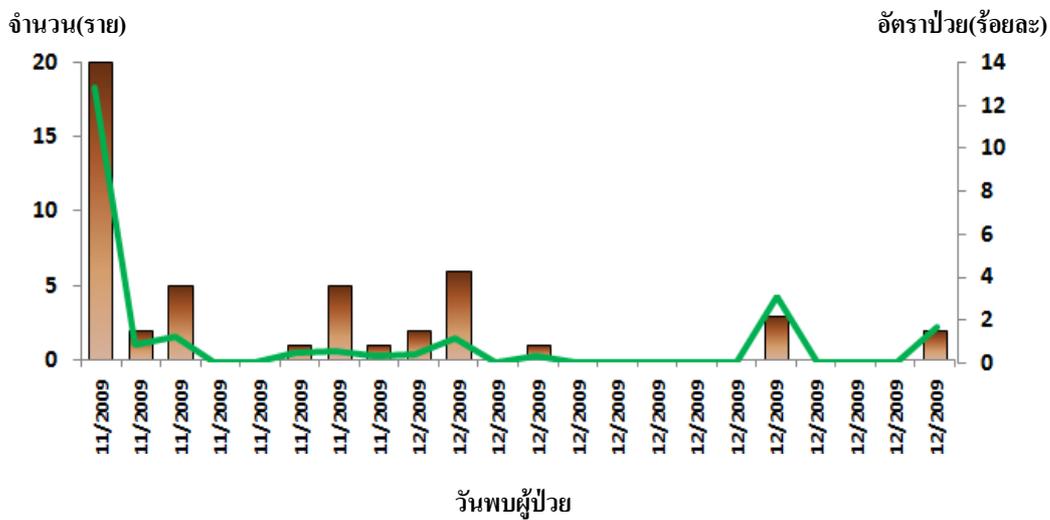

หมายเหตุ เดือนตุลาคมเริ่มมีผู้ป่วยในช่วงวันที่ 1-19 ตุลาคม 2552

รูปที่ 2 แผนที่แสดงการกระจายของผู้ป่วยอหิวาตกโรคในพื้นที่จังหวัดปัตตานีแยกเป็นรายเดือน ตั้งแต่วันที่ 20 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2552 (จำนวน 155 ราย)

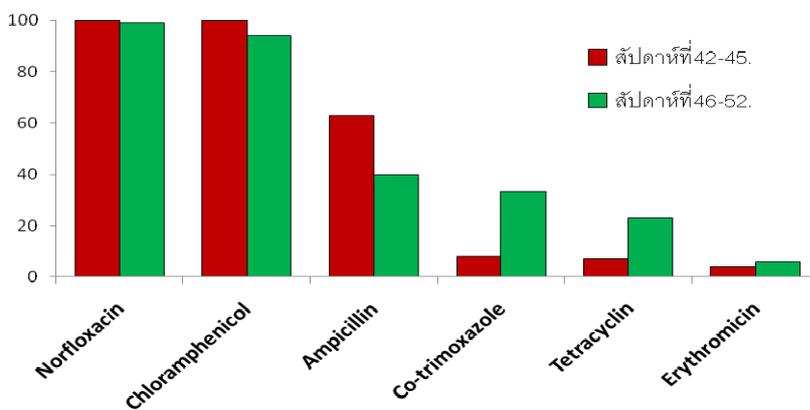

รูปที่ 3 การกระจายตามอาชีพของผู้ป่วยอหิวาตกโรค จังหวัดปัตตานี ช่วงวันที่ 20 ตุลาคม - 14 พฤศจิกายน 2552 (สัปดาห์ที่ 42-45) เทียบกับในช่วงวันที่ 15 พฤศจิกายน - 31 ธันวาคม 2552 (สัปดาห์ที่ 46-52) (จำนวน 155 ราย)

รูปที่ 4 จำนวนและอัตราป่วยของผู้ป่วยอหิวาตกโรคจากการเฝ้าระวัง ณ จุดสะพานปลาและท่าเทียบเรือในจังหวัดปัตตานี ตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน - 14 ธันวาคม 2552 (จำนวน 48 ราย)

ความไวต่อยาปฏิชีวนะ (ร้อยละ)

รูปที่ 5 ความไวของเชื้ออหิวาตกโรคต่อยาปฏิชีวนะที่ตรวจพบจากผู้ป่วยในช่วงวันที่ 20 ตุลาคม - 14 พฤศจิกายน 2552 (สัปดาห์ที่ 42-45) (83 ราย) เทียบกับในช่วงวันที่ 15 พฤศจิกายน - 31 ธันวาคม 2552 (สัปดาห์ที่ 46-52) (90 ราย)